

Arvustus. Raveli fantaasiamaailmad Rahvusoper Estonias

Maurice Raveli lühiteoste õhtu

"Laps ja lummutised"

Maurice Raveli lüüriline fantaasia ühes vaatuses

Colette'i libreto

Muusikajuht: [Arvo Volmer](#)

Dirigendid: Vello Pähn, Kaspar Mänd

Lavastaja: Mart Kampus

Kunstnik-lavastaja: Liina Keevallik

Valguskunstnik: Siim Reispass

"Hane-ema"

Muusikajuht: [Arvo Volmer](#)

Dirigendid: Vello Pähn, Kaspar Mänd

Lavastaja-koreograaf-kunstnik: Renate Keerd

Valguskunstnik: Siim Reispass

[Rahvusoper Estonia](#) uuslavastus "Ravel:Ravel", kus ühte õhtusse on koondatud lühiooper "Laps ja lummutised" ning ballett "Hane-ema" on põnev ja vaatamänguline, aga pole ei kiirelt ega üheselt mõistetav. Kuid eks selleks kunst ongi, et luua uusi seoseid ja anda mõtlemisainet.

Sedalaadi lühioopereid ja muinajutulisi süžeesid on Estonias ikka ja jälle olnud. Meenub kasvõi praegu mängukavas olev ballett "Alice Imedemaal" või ammine Britteni "Väike korstnapühkija". Estonia puhul on ikka soovitud, et kindla raudvara Verdi, Puccini, Mozarti ooperite, "Luikede järve" või "Pähklipureja" kõrval oleks värsket, mitte liiga ära mängitud repertuaari. Etendus "Ravel:Ravel" nüüd ongi üks selliseid.

Raveli "Laps ja lummutised" on oma olemuselt midagi samalaadset kui Lewis Carrolli Alice'i lood. Nii Ravel kui Carroll olid oma eriliste veidruse ja huvidega: Carrollil hobiks väikeste tüdrukute fotografeerimine, Ravelil huvi mehaaniliste mänguasjade vastu (ta kogus olevat olnud ka mehaaniline ööbik) ja nukkude kogumine. Mõlemate eludes oli varjatud saladusi. Ravelil oli suur huvi orientaalse vastu, mis kajastub ka "Lapses ja lummutistes".

kultuur.err.ee

Rahvusoper Estonia

Arvo Volmer

"Laps ja lummutised" Autor/allikas: Rünno Lahesoo

"Laps ja lummutised" on võlumaailm, nähtud sõnakuulmatu lapse silme läbi, kelle ees äkki elustuvad tema elu tegelased ja esemed. Estonia etenduse eriti tormiliselt keerlevalt pöördlavalt (mis kiiruse tõttu vahel lausa kriuksub) käib läbi hulgaliselt fantastilisi tegelasi. Seal on elustunud tugitoolid, hiina tasside killud, teekann, kõlkuvate peanuppudega ja krookkraedega aritmeetika tondid, printsess, kiilid, orav, kassid, karjusneiu ning ikka ja jälle läbi jalutav hane-ema.

Lauljaid on selles loos arvukalt. Kuna kõik vaheldus tormilise kiirusega, andis osatäitjaid fantaasiarohkete kostüümide alt identifitseerida. Väljas oli hulk Estonia väga häid artiste: Helen Lokuta, Juuli Lill, Elina Nechayeva, Janne Sevtšenko, Danna Malõško, Olga Zaitseva, Triin Ella, Merilin Taul. Meeslauljatest Mart Madiste, Priit Volmer, Tamar Nugis ja Reigo Tamm. Lapse rollis oli esietenduses Robert Cross Estonia poistekoorist. Minu jaoks võib-olla nii kujunduslikult kui vokaalselt olid kõige eredamad hetked võltshiinakeelne tasside ja teekannu stseen ning krookkraedes ähvardavalt tudisevad aritmeetika peletised.

"Laps ja lummutised" Autor/allikas: Rünno Lahesoo

Üldideena oli lühiooper ja lühiballett kokku panna väga hea mõte. See pakkus head ja nauditavat vaheldust. Raveli balletil "Hane-ema" on omajagu keeruline taustalugu. Algselt oli see kirjutatud klaveriansamlile. Siin on nii Charles Perrault' muinasjutte kui ka orientalseid sugemeid. Vaadakem kasvõi pealkirju: "Uinuva kaunitari pavaan", "Pöialpoiss", "Inetuke, pagoodide valitsejanna", "Kaunitari vestlus koletisega", "Võluaed". Hiljem Ravel orkestreeris teose ja kujundas sellest ka balleti. Kes aga on pealkirjategelane Hane-ema, kogu etenduse n-ö plakatikujund? Lähedaseima seletuse saab vast kuulsa prantsuse muinasjutulooja Charles Perrault' jutukogust, mille pealkirjaks on "Hane-ema jutud".

Koreograafilises mõttes on see ballett üsna keeruline. Puudub selgelt lavastatav süžee ja karakterid. Nii kommenteeribki lavastuse koreograaf Renate Keerd oma tööd nii: "Raveli "Hane-ema" on muusikaliselt niivõrd nüansseeritud, mitmekihiline ja hõrk teos, mille esmasel kuulamisel vajusid mul käed rüppe. Peas vasardas teatav nõutus, segadus ja ehk isegi paine, kuidas

kogu seda lumma lavastuslikku keelde kätkeka. Üsna pea sain aru, et sellest painest vabanemiseks pean teose tõlgendamise eeltingimusena saavutama loomingulise sõltumatuse, luues algupärase dramaturgia, aga mitte lähtuma olemasolevast libretost või märksõnadest."

"Hane-ema" Autor/allikas: Rünno Lahesoo

Nii see tõepoolest on. Kuna teosel endal pole kaasas tugevat dramaturgiat, siis kindlasti tegi koreograaf õige valiku. Võib-olla oleks seda saanud teha ka fantastilisemas keeles, kuid Renate Keerdi koreograafia peategelaseks on elu ehk tema enda sõnul – moodne muinasjutt inimeseks olemisest või siis mitteolemisest. Lavakujundus on napp, tantsijad valgetes särkides ja teksastes. See on kui meie aeg, kus palju värve ei ole, küll aga on probleeme, hingepiinu, lahenduste otsimist ja leidmist. Tantsijatest olid laval Eve Mutso, Lena Scherer, Mia Li, Kim Jana Hügi, Ksenia Seletskaja, Jordan London, Sergei Upkin, Hidetora Tabe, Finn Adams, Emanuele Sardo, Samuel Pellegrin, Andrea Fabbri.

Raveli teostes on alati olulisel kohal ka orkester. Eriti ooperis "Laps ja lummutised" toimis see kui üks suur kammeransambel, kuhu olid kaasatud ka klaver ja tšelesta. Orkestrantidele on Raveli partituur kindlasti nõudlik, aga huvitav ning dirigent Kaspar Männi juhatusel moodustus esietenduse õhtul paljutöötav jätkuvate etenduste algus.

Toimetaja:

Kaspar Viilup

Uuendatud

28.06